

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Norsk økonomi er i bedring

Veksten i aktiviteten i fastlandsøkonomien har tatt seg gradvis opp. Det ser ut til at et vendepunkt ble passert sist vinter. Bedriftene i Norges Banks regionale nettverk melder om at produksjonen har tatt seg opp mer enn forventet de siste månedene. Veksten i husholdningenes etterspørsel etter varer og tjenester har økt. Både forbrukere og bedriftsledere melder om bedre utsikter. Den registrerte ledigheten faller i et flertall av fylkene. Samtidig har den økonomiske veksten så langt vært moderat. AKU-ledigheten har gått opp, og utviklingen i sysselsettingen har ikke holdt tritt med befolkningsveksten.

Oppgangen er understøttet av en kraftfull økonomisk politikk. Svakere krone legger til rette for ny vekst i konkurranseutsatt næringsliv, og lav rente og aktiv budsjettpolitikk trekker opp innenlandsk etterspørsel. Lønnsomheten i næringslivet styrkes også gjennom moderate lønnsoppgjør.

Den positive utviklingen ventes å fortsette i årene fremover. Det må ses i sammenheng med at den økonomiske politikken nå virker sterkt. Fallet i petroleumsinvesteringene er ventet å avta, samtidig som veksten i investeringene i fastlandsforetakene og husholdningenes konsum går opp. Høyere oljepris har bidratt til at usikkerheten om den videre utviklingen i norsk økonomi har avtatt siden i vinter. Samtidig er utviklingen i boligprisene og husholdningenes gjeld en stor risikofaktor. Etter flere år med sterk vekst i boligpriser og gjeld kan selv mindre bortfall av inntekt tvinge husholdninger til å stramme inn på konsumet for å betjene gjelden sin.

Moderat vekst i internasjonal økonomi og usikkerhet knyttet til brexit

Veksten i internasjonal økonomi ventes å ta seg forsiktig opp fremover, etter at den i 2015 var på det laveste siden kriseåret 2009. Ekspansiv pengepolitikk i mange land og bedre utvikling i råvareeksporterende økonomier fremover ventes å bidra til dette.

Betydelig lavere vekst i verdenshandelen enn det vi har sett de siste tiårene, kan på den annen side dempe oppgangen. I de tradisjonelle industrilandene tynghes dessuten den økonomiske veksten fortsatt av høy gjeld i både privat og offentlig sektor, svak vekst i arbeidsstyrken på grunn av en aldrende befolkning, svak vekst i investeringene og svak utvikling i produktiviteten.

Sterkere vekst i Sverige og enkelte andre europeiske land som vi handler mye med,

førte likevel til at veksten i BNP hos Norges handelspartnere tok seg litt opp i fjor. For 2016 og 2017 antas veksten hos handelspartnerne å dempes til 2,1 prosent, som er litt lavere enn lagt til grunn i Revidert nasjonalbudsjett. Nedjusteringen skyldes i hovedsak lavere vekst i USA, Sverige og enkelte andre europeiske land så langt i år, samt den nye usikkerheten som utfallet av folkeavstemning i Storbritannia har skapt.

Usikkerheten om utviklingen i europeisk økonomi har økt i løpet av sommeren. Det skyldes særlig at et flertall i folkeavstemningen i Storbritannia stemte for utmeldelse av EU. Storbritannia er en viktig handelspartner for Norge. Usikkerhet om fremtidige handelsforbindelser kan bidra til lavere vekst både der og hos andre europeiske handelspartnere. Så langt er det likevel få tegn i løpende statistikk til at den økonomiske utviklingen er vesentlig påvirket.

Tabell 1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før

	Mrd. kroner ¹				
	2015	2015	2016	2017	2018
Privat konsum	1 341,3	2,1	1,4	2,3	2,6
Offentlig konsum.....	727,3	2,1	2,6	1,7	-
Bruttoinvesteringer i fast kapital	729,6	-3,8	0,0	1,6	1,8
Herav: Oljeutvinning og rørtransport.....	187,2	-15,0	-14,0	-10,0	-6,8
Bedrifter i Fastlands-Norge.....	225,5	-1,6	1,8	4,4	4,8
Boliger.....	162,5	1,6	8,7	5,6	4,0
Offentlig forvaltning.....	152,4	3,0	5,3	5,1	-
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	2 609,0	1,8	2,5	2,6	2,7
Ekspert.....	1 165,5	3,7	-0,3	-0,4	0,9
Herav: Råolje og naturgass.....	448,7	3,2	1,7	-4,1	-3,6
Tradisjonelle varer	371,6	5,8	-1,5	4,6	5,9
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart	211,5	6,7	-2,3	3,7	5,0
Import.....	996,3	1,6	-0,5	3,0	3,4
Herav: Tradisjonelle varer	581,0	1,9	0,0	3,6	4,4
Bruttonasjonalprodukt.....	3 117,4	1,6	1,2	0,6	1,3
Herav: Fastlands-Norge.....	2 620,0	1,1	1,0	1,7	2,4
Andre nøkkeltall:					
Sysselsetting, personer.....		0,3	0,2	0,7	1,1
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå)		4,4	4,7	4,6	4,3
Arbeidsledighetsrate, registrert.....		3,0	3,1	3,1	3,0
Årslønnsvekst.....		2,8	2,4	2,7	3,0
Konsumprisvekst (KPI).....		2,1	3,4	2,0	1,9
Vekst i KPI-JAE		2,7	3,0	2,1	2,0
Råoljepris, kroner pr. fat ³		430	371	425	447
Tremåneders pengemarkedsrente, pst ⁴		1,3	1,1	1,0	1,0
Importveid kursindeks, årlig vekst i pst. ⁵		9,4	2,8	0,1	1,0

¹ Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser.

² Utenom lagerendring.

³ Nivå i løpende priser.

⁴ Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i september.

⁵ Positivt tall angir svakere krone.

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet